

§ 13, mens bestemmelserne om stedlig kompetence findes dels i lovforslagets § 15, dels i retsplejelovens § 458, jf. lovforslaget om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love.

Til § 13

Bestemmelsen indeholder regler om den saglige kompetence, dvs. om, hvilke myndigheder der har kompetence til at træffe afgørelse i værgemålssager efter lovforslagets kapitel 2 om værgemål for voksne.

Efter forslaget fastsættes en delt kompetence, således at sager om værgemål som hovedregel skal behandles af statsamtet, mens visse sager fortsat skal behandles af domstolene, jf. *stk. 1*.

Hovedreglen om administrativ behandling har fundet udtryk i *stk. 2*, hvorefter statsamtet som udgangspunkt træffer afgørelse om værgemål efter § 5, samværgemål efter § 7, ændring af værgemål, jf. § 9, og ophævelse af værgemål, jf. § 10.

Dette gælder dog ikke, hvis statsamtet finder det betænkeligt at behandle sagen administrativt. Eksempelvis kan statsamtet efter *stk. 2* oversende sagen til retten, hvis det skønnes, at den, som sagen angår, har behov for bistand af en advokat, og at dette bedst kan ske i rettens regi gennem en advokatbeskikkelse. I så fald skal retten, hvis den, sagen angår, ikke møder ved advokat, altid beskikke en advokat til at bistå vedkommende, jf. forslaget til retsplejelovens § 460 i lovforslaget om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ændringer som følge af værgemålsloven). Se nærmere om de tilfælde, hvor det kan være betænkeligt at behandle sagen administrativt, betænkningen side 168 f og 186.

Justitsministeriet har i øvrigt bl.a. på grundlag af høringsvarene om betænkningen valgt at medtage en udtrykkelig bestemmelse om, at sagen bør behandles af retten, når den, der begæres sat under værgemål, protesterer mod, at der træffes afgørelse om værgemål. Det er således hensigten, at statsamtet må oversende sagen til retten, hvis den, der begæres sat under værgemål, efter de oplysninger, som foreligger for statsamtet, f.eks. i lægeerklæringen, tilkendegiver alvorligt ment modstand mod at komme under værgemål.

Kompetencereglen i § 13 finder også anvendelse ved senere ændringer af det oprindelige værgemål, jf. lovforslagets § 9, eller ved ophævelse af værgemål, jf. § 10. Det er uden betydning, hvilken myndighed der har truffet den afgørelse, der er tale om at ændre eller ophæve. Bortset fra fratagelse af den retlige handleevne, jf. *stk. 3*, er der intet til hinder for, at statsamtet udvider, indskrænker eller ophæver et værgemål, der er iværksat ved dom.

Ændringer efter § 9, som den pågældende selv tager initiativ til, kan som hovedregel behandles administrativt, både hvis der anmodes om et mere eller mindre indgribende værgemål. Tilsvarende gælder, hvis den, der er under værgemål, selv anmoder om ophævelse af et § 5-værgemål eller et samværgemål

efter § 7. En anmodning fra den, der er frataget den retlige handleevne efter § 6, om ophævelse af denne foranstaltning bør dog, bortset fra oplagte tilfælde med en klar lægeerklæring, som regel oversendes til retten.

Hvis statsamtet finder det fornødent, at der foretages vidneafhøringer, før der træffes afgørelse i sagen, bør sagen også oversendes til retten til afgørelse.

Ifølge *stk. 3* har retten enekompetence til at træffe afgørelse om fratagelse af den retlige handleevne efter § 6. Om baggrunden herfor henvises til betænkningen side 167. Domstolene er også kompetente, hvis statsamtet i sager efter § 5 og §§ 7 – 10 har fundet det betænkeligt at behandle sagen administrativt, jf. *stk. 2*.

I *stk. 4* fastsættes, at statsamtets beslutning om, hvem der skal afgøre sagen, er den endelige administrative afgørelse. Det er ikke muligt for retten at tilbagesende sagen til statsamtet, selv om dommeren finder, at sagen kunne være afgjort administrativt eller burde være bedre oplyst. Endvidere er der ikke mulighed for at påklage statsamtets afgørelse om at oversende sagen til retten til Civilretsdirektoratet. Heller ikke en beslutning om, at statsamtet finder sig kompetent til at afgøre sagen, kan påklages særskilt til Civilretsdirektoratet. Er der utilfredshed med statsamtets afgørelse om værgemål, må den pågældende indbringe statsamtets afgørelse for retten efter lovforslagets § 22.

Til § 14

Reglen, som fastlægger den saglige kompetence i værgesager, dvs. sager om værgebeskikkelse og ændring heraf, svarer med visse redaktionelle ændringer til myndighedslovens § 33, *stk. 1* og 2.

Efter bestemmelsen følger kompetencen til at foretage værgebeskikkelse kompetencereglen i lovforslagets § 13 vedrørende værgemålssagerne, idet dog ændring af en værgebeskikkelse foretages af statsamtet, også i tilfælde, hvor beskikkelsen er foretaget af retten, jf. bestemmelsens 2. pkt. Afsiger retten dom om værgemål, foretages beskikkelsen dog altid af retten. I forhold til § 14 i lovudkastet i betænkningen er det i bestemmelsens 2. pkt. udtrykkeligt angivet, at retten også foretager beskikkelsen i de tilfælde, hvor der afsiges kendelse om foreløbig afgørelse om værgemål, jf. lovforslagets § 21 og forslaget til retsplejelovens § 464 i forslaget til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ændringer som følge af værgemålsloven).

Statsamtets kompetence til at foretage værgebeskikkelse og ændring af værgebeskikkelse omfatter også fratagelse af værgemål efter § 12. Kompetencen omfatter også adgangen til at meddele fritagelse for værgemål for børn og unge efter § 2, *stk. 2*, jf. henvisningen i § 4, *stk. 1*, 2. pkt., til § 14, 1. pkt., og fritagelse i de tilfælde, hvor en værge for en voksen anmoder om at blive fritaget for at være værge, jf. om for-